

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

ΣΤ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Σχολική Βία»

Συγγραφή: ΜΙΧΑΛΑΚΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

Εφαρμογή: ΜΙΧΑΛΑΚΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Σχολική Βία

Εφαρμογή

Κατερίνα Μιχαλάκου

Δημιουργία

Κατερίνα Μιχαλάκου

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Στ΄ Δημοτικού

Σχολική Μονάδα

8^ο Δημοτικό Σχολείο Πάτρας

Χρονολογία

Από 2/6/ 2014 έως 6/6/2014.

Διδακτική/θεματική ενότητα

Δεν αντλεί από σχολικά βιβλία

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

Ι. Φιλολογικής ζώνης

Νεοελληνική Λογοτεχνία

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Αισθητική Αγωγή: Εικαστικά

Αισθητική Αγωγή: Μουσική

Αισθητική Αγωγή: Θεατρική Αγωγή

III. Ημιτυπικές και άτυπες διαδικασίες εκπαίδευσης

Αγωγή Υγείας

Ερευνητικές Εργασίες – Project

Θεατρική Αγωγή

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 10 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής, αίθουσα θεατρικής αγωγής (πολλαπλών χρήσεων), αίθουσα εκδηλώσεων.

II. Εικονικός χώρος

Ιστοσελίδα τάξης και σχολείου.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για την υλοποίηση του σεναρίου απαιτείται η ύπαρξη εργαστηρίου Η/Υ ή μονάδα φορητών υπολογιστών για να μπορούν οι μαθητές σε ομάδες να δουλεύουν τις δραστηριότητες του σεναρίου. Επίσης χρειάζεται βιντεοπροβολέας για την επίδειξη σημείων της διαδικασίας. Αναφορικά με τις γνώσεις Η/Υ που χρειάζονται από εκπαιδευτικό και μαθητές, αυτές περιορίζονται σε απλές γνώσεις χρήσης Η/Υ καθώς και μια εξοικείωση σε προγράμματα σχετικά με την κατασκευή ιδεολογικών χαρτών.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Κατερίνα Μιχαλάκου, Σχολική Βία, Γλώσσα ΣΤ' Δημοτικού, 2014

Το σενάριο αντλεί

Το σενάριο είναι πρωτότυπο στη σύλληψη.

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας συζητιέται τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερο. Οι λόγοι είναι αρκετοί και πολυδιάστατοι. Η οικονομική κρίση των τελευταίων χρόνων και τα επακόλουθά της, όπως ανεργία και ταυτόχρονη αλλαγή στις κοινωνικές και πολιτικές δομές, ίσως αποτελούν κάποιους από τους λόγους της αναζωπύρωσής της. Στο παρόν σενάριο επιχειρείται να κατασταλούν οι ποικίλες μορφές βίας που υπάρχουν μέσα στο σχολικό περιβάλλον, κυρίως μέσα από δύο συνιστώσες:

- τη συνειδητοποίηση από τους μαθητές πράξεων βίας και
- την προσπάθεια περιορισμού τέτοιων εκδηλώσεων μέσα από δραστηριότητες που μαθαίνουν στα παιδιά την αξία της συλλογικότητας και ομαδικότητας και τις αρνητικές συνέπειες που μπορεί να έχει ένας ανταγωνισμός που καταλήγει σε βία.

Το σενάριο χωρίζεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος οι μαθητές προσπαθούν να καταλάβουν πώς γεννιέται μια πράξη βίας, μέσα από δραστηριότητες κατά τις οποίες μαθαίνουν περισσότερο τον εαυτό τους και το πώς μπορούν να ερμηνευτούν από τους άλλους κάποιες χειρονομίες, γκριμάτσες κλπ. Στο δεύτερο μέρος οι δραστηριότητες έχουν περισσότερο ομαδικό χαρακτήρα και μαθαίνουν στα παιδιά την αξία της συλλογικότητας και της έλλειψης ανταγωνισμού.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται το φαινόμενο οι μαθητές να αλλάζουν σχολικό περιβάλλον επικαλούμενοι ότι έχουν πέσει θύματα σχολικής βίας. Η βία αυτή μπορεί να παρουσιαστεί με ποικίλα πρόσωπα. Μπορεί να είναι λεκτική, σωματική ή ακόμη και ψυχολογική. Η τελευταία αυτή μορφή είναι ίσως και η πιο ύπουλη, αφού δεν είναι εύκολα αναγνωρίσιμη. Το σενάριο προσπαθεί μέσα από έναν διαλογικό τρόπο να εμπλέξει τους μαθητές σε αυτό το προβληματικό πεδίο και να τους καταστήσει κοινωνούς της ίδιας τους της γνώσης. Ξεφεύγει από την ξερή αναμετάδοση γνώσεων, ανοίγει τις πόρτες του στην κοινωνία και θωρακίζει τους μαθητές με γνώσεις και αξίες, προκειμένου να αντεπεξέλθουν και να διαχειρίζονται ικανοποιητικά δύσκολες κοινωνικές συνθήκες και προκλήσεις που μπορεί να βιώσουν ως ενήλικες.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Μέσα από τη διδασκαλία του σεναρίου οι μαθητές αναμένεται ότι θα προσπαθήσουν να:

- διαχειρίζονται σωστά τα συναισθήματά τους, καλλιεργώντας ταυτόχρονα την αξία της ενσυναίσθησης·
- μαθαίνουν να βλέπουν τα πράγματα από διαφορετική οπτική γωνία περιορίζοντας έτσι τον όποιο εγωκεντρισμό τους·
- αντιλαμβάνονται τις αρνητικές συνέπειες που έχει η βία·
- εργάζονται ομαδικά και να λύνουν τις διαφορές τους μέσα από τη συνεργασία και τον διάλογο.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται να:

- ασκηθούν στη δημιουργία πολυτροπικών κειμένων μέσα από την κατασκευή αφίσας·
- ασκηθούν σε κείμενα προσκλήσεων·
- δημιουργήσουν διαλόγους που θα τους ενσωματώσουν σε θεατρικό κείμενο·
- γνωρίσουν τα δομικά στοιχεία της αφήγησης·
- αφηγούνται σε πρώτο ή τρίτο πρόσωπο δικές τους εμπειρίες.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές/-τριες θα μπορέσουν να:

- ασκηθούν στη δημιουργία εννοιολογικών χαρτών·
- φτιάχνουν πολυτροπικά κείμενα ενσωματώνοντας εικόνες στα γραπτά τους·
- ασκούν αυτοκριτική·
- καταλάβουν ότι τα ΜΜΕ μπορεί να προβάλλουν και να υποστηρίζουν σκληρές βίαιες λόγω της εύκολης κατανάλωσης και του συνακόλουθου γρήγορου και εύκολου κέρδους.

Διδακτικές πρακτικές

Μέσα από τις δραστηριότητες του σεναρίου οι μαθητές ανακαλύπτουν πλευρές του εαυτού τους που πιθανόν να τους ήταν άγνωστες. Μαθαίνουν να σέβονται τις επιθυμίες και τα «θέλω» των συμμαθητών τους μέσα από τον διάλογο και τη συνεργασία. Επιπλέον, μέσα από τη διαδικασία του θεατρικού παιχνιδιού μπαίνουν στον ρόλο του θύματος, ταυτίζονται συναισθηματικά με ένα άλλο άτομο και εν δυνάμει μπορούν να κατανοήσουν τη συμπεριφορά του, καθώς και τα κίνητρα που την ώθησαν να εκφραστεί. Η διαδικασία αυτή της ενσυναίσθησης αποτελεί ένα εξαιρετικό εργαλείο επικοινωνίας, αφού μέσω αυτής μπορούν οι μαθητές να μουν στη θέση του θύματος, χωρίς να χάσουν την ακεραιότητα της δικής τους ύπαρξης.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Κατά τη διάρκεια της προηγούμενης σχολικής χρονιάς έτυχε να πάρουν μετεγγραφή σε άλλο σχολείο κάποιοι μαθητές επικαλούμενοι ότι είχαν πέσει θύματα σχολικής βίας. Το θέμα αυτό προβλημάτισε έντονα τον σύλλογο διδασκόντων και αποφασίσαμε να σχεδιάσει ο καθένας και από μία διαφορετική δράση για την καταπολέμηση του φαινομένου. Αποφάσισα να κάνω κάτι με αφετηρία το μάθημα της φιλαναγνωσίας και μάλιστα με το απόσπασμα του βιβλίου της Ευγενίας Φακίνου *Αστραδενή*, το οποίο υπάρχει στο *Ανθολόγιο*.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η επαφή με τη λογοτεχνία και το θέατρο και η πνευματική και ψυχική καλλιέργεια που αυτή συνεπάγεται περιλαμβάνεται μέσα στους στόχους του Π.Σ. Επιπλέον, οι μαθητές μαθαίνουν να διαχειρίζονται δύσκολες κοινωνικές καταστάσεις και ετοιμάζονται να βγουν και να μετέχουν στον έξω κόσμο με δύναμη και ενεργητικότητα.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Αξιοποιείται η χρήση βιντεοπροβολέα για την προβολή σκηνών της ταινίας καθώς και των εργασιών των μαθητών. Έτσι η νέα γνώση πραγματοποιείται και με έναν εναλλακτικό τρόπο, αυτόν της οπτικοποίησης. Επιπλέον, μέσα από την ενασχόλησή τους με προγράμματα κατασκευής εννοιολογικών χαρτών, οι μαθητές μπορούν να βάλουν τις σκέψεις τους σε σειρά και να κατηγοριοποιούν τις ιδέες τους για περαιτέρω ανάλυση.

Κείμενα

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η & 2η διδακτική ώρα

Αρχίσαμε το σενάριο με την ανάγνωση του αποσπάσματος της *Αστραδενής* από τα κείμενα του *Ανθολογίου*. Το απόσπασμα που υπάρχει στο *Ανθολόγιο* τιτλοφορείται «Η Αστραδενή στο νέο της σχολείο» και έχει να κάνει με την προσπάθεια εγκλιματισμού ενός κοριτσιού που έχει μετακομίσει με την οικογένειά της στην Αθήνα από τη Σύμη. Ελέγξαμε την κατανόηση του κειμένου με κατάλληλες ερωτήσεις και προχωρήσαμε να εντοπίσουμε κάποια από τα δομικά στοιχεία του κειμενικού είδους της αφήγησης. Στη συνέχεια δώσαμε στους μαθητές το φύλλο εργασίας 1 στο οποίο κατασκεύασαν ένα ιδεόγραμμα με τα δομικά στοιχεία του αφηγηματικού κειμένου. Για να είναι περισσότερο κατανοητό αυτό που κάνουν, οι μαθητές είχαν στο μυαλό τους συγκεκριμένη ιστορία προς αφήγηση και συμπλήρωναν το ιδεόγραμμα σύμφωνα με την ιστορία αυτή.

Με την ολοκλήρωση του φύλλου εργασίας 1 και αφού παρουσιάστηκαν στην ολομέλεια τα ιδεογράμματα, προσθέσαμε κι άλλα στοιχεία που συνθέτουν την εικόνα ενός αφηγηματικού κειμένου, όπως:

- Σωστή επιλογή χρόνων
- Πρωτοπρόσωπη ή τριτοπρόσωπη αφήγηση
- Ενσωμάτωση διαλόγου ή και περιγραφής μέσα στην αφήγηση
- Σωστή χωροχρονική σειρά των γεγονότων

Δίνουμε το φύλλο εργασίας 2, στο οποίο οι μαθητές επεξεργάζονται όλες αυτές τις πληροφορίες. Αφού οι μαθητές απάντησαν στις ερωτήσεις του φύλλου εργασίας 2, ξαναγύρισαν στο πρώτο ιδεόγραμμα και το εμπλούτισαν με τα νέα στοιχεία. Το φύλλο εργασίας 3 δεν δόθηκε, γιατί στην ουσία έχει απαντηθεί μέσω του φύλλου εργασίας 1 και 2.

3η & 4η διδακτική ώρα

Ο σκοπός της ενότητας αυτής ήταν να βάλουμε τους μαθητές στην ψυχολογία της Αστραδενής. Προκειμένου να γίνει αυτό κάναμε ερωτήσεις όπως:

- ✓ Με ποιο τρόπο συμπεριφέρθηκαν στην Αστραδενή οι συμμαθητές της και την έκαναν να αισθάνεται άσχημα;
- ✓ Τι νομίζετε ότι θα έπρεπε να είχαν κάνει;
- ✓ Αν ήσασταν στη θέση της Αστραδενής πώς θα αισθανόσασταν;
- ✓ Τι θα μπορούσατε να αλλάξετε για να κάνετε την Αστραδενή να νιώσει καλύτερα;

Οι μαθητές να κατέγραψαν τα συναισθήματα που βίωσε η Αστραδενή αλλά και οι συμμαθητές της κατά τη μεταξύ τους συναναστροφή και στη συνέχεια κατέγραψαν δικά τους συναισθήματα που θα ένιωθαν κάτω από συγκεκριμένες περιστάσεις (Φύλλο εργασίας 3).

Στη συνέχεια διαβάσαμε επιλεκτικά κομμάτια από το μυθιστόρημα που καταδεικνύουν τη δυσaréσκεια και την ειρωνεία που εισπράττει η Αστραδενή από τους άλλους και ζητήσαμε από τα παιδιά να παίξουν κομμάτια του μυθιστορήματος ανακρίνοντας κάθε φορά έναν ήρωα σχετικά με τις πράξεις του και τη συμπεριφορά του. Με τον τρόπο αυτό οι μαθητές, χωρίς να μπαίνουν σε δύσκολη θέση, εφόσον δεν ανακρίνονται οι ίδιοι, αλλά κάποιος άλλος, μπόρεσαν με μεγαλύτερη ευκολία να καταλάβουν και να αιτιολογήσουν τα κίνητρα, την πορεία και τις συνέπειες μιας

άσχημης συμπεριφοράς. Η διαδικασία της ενσυναίσθησης και της συνειδητοποίησης των αναγκών των άλλων άρχισε να τους αγγίζει.

5η-8η διδακτική ώρα

Στη διάρκεια των δύο αυτών δίωρων οι μαθητές προσπάθησαν μέσα από μικρές ιστορίες που τους δώσαμε να βρουν συναισθήματα που εκφράζουν οι ήρωες κάθε φορά, να κρίνουν τις αντιδράσεις τους και να γράψουν με ποιο διαφορετικό τρόπο θα μπορούσαν να εκφράσουν και να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους. Με τον τρόπο αυτό, κατάφεραν –πιστεύουμε– να έρθουν πιο κοντά σε μια πιο σωστή διαχείριση των διαφορών που έχουν με τους συμμαθητές τους, έτσι ώστε η έκβαση κάθε φορά μιας δύσκολης κοινωνικής συνδιαλλαγής να έχει θετικό πρόσημο για την ατομική τους πορεία κοινωνικής πληρότητας. Να έχουν δηλαδή αποκομίσει θετικές εμπειρίες και γνώσεις που θα τους προετοιμάσουν για τη ζωή τους ως ενήλικες. Αρχίσαμε τη διδακτική ενότητα προβάλλοντας αποσπάσματα από τη δημοφιλή ταινία για παιδιά «Ο Απαισιότατος».

Η ταινία προβάλλει σκηνές βίας και εκφοβισμού προς τους ασθενέστερους και είναι πιστεύουμε ένα πολύ καλό παράδειγμα για να κατανοήσουν οι μαθητές πως ό,τι τούς προσφέρεται δεν θα πρέπει να καταναλώνεται χωρίς ένα

στοιχειώδες φιλτράρισμα. Προσπαθήσαμε μέσα από μια σειρά ερωτήσεων να δώσουμε στους μαθητές να καταλάβουν ότι η συμπεριφορά του *απαισιότατου* δημιουργεί περισσότερα προβλήματα από όσα φαίνεται να λύνει. Τέλος, έγινε συζήτηση στην ολομέλεια για τα οικονομικά οφέλη των εταιρειών παραγωγής ταινιών από εύκολους καταναλωτές. Χωρίζουμε τους μαθητές σε ομάδες και η κάθε ομάδα δουλεύει μια μικρή ιστορία. Στη συνέχεια, παρουσιάστηκαν στην ολομέλεια οι σκέψεις και οι απαντήσεις της κάθε ομάδας ξεχωριστά και συμπληρώθηκαν με απόψεις και των υπόλοιπων παιδιών (Φύλλο εργασίας 4).

9^η & 10^η διδακτική ώρα

Χωρίσαμε τους μαθητές σε τρεις ομάδες. Δώσαμε και στις τρεις ένα κοινό θέμα: «Ανήκει στην ομάδα των δημοφιλών κοριτσιών του σχολείου σας. Ένα κορίτσι που ήρθε φέτος στην τάξη σας θέλει να μπει στην παρέα σας, αλλά οι φίλες σου την αποκαλούν *βούρλο* και δεν τη θέλουν. Εσύ επιμένεις και λες ότι έχει καλό χαρακτήρα, επομένως αξίζει να την κάνετε παρέα. Οι υπόλοιπες αντιδρούν και σου λένε «ή εμείς ή αυτή». Δώσαμε στις ομάδες τις εξής οδηγίες: Ξεδιπλώστε την ιστορία αυτή με δύο τρόπους. Η μια εκδοχή θα πρέπει να οδηγεί σε σύγκρουση και σε αδιέξοδο και η δεύτερη να κάνει καλύτερη διαχείριση των συναισθημάτων των ηρώων και η έκβαση να είναι ικανοποιητική από όλες τις πλευρές. Στο τέλος, οι ομάδες συζητούν για τις διαφορετικές επιλογές και μέσα από τον διάλογο καταλήγουν σε μία. Οι μαθητές θέλησαν να δραματοποιήσουν τα δύο σενάρια και το

έκαναν με ιδιαίτερη επιτυχία. Σκηνές από το «θεατρικό» μπορείτε να δείτε παρακάτω.

Η δραστηριότητα αυτή βοήθησε τα παιδιά να καταλάβουν ότι όλοι είμαστε διαφορετικοί και ότι δεν μπορούμε να αντιδρούμε με τον ίδιο τρόπο, αλλά την ίδια στιγμή η συγκεκριμένη διαφορετικότητα θα πρέπει να μας εμπνεύσει να βρούμε εναλλακτικούς τρόπους

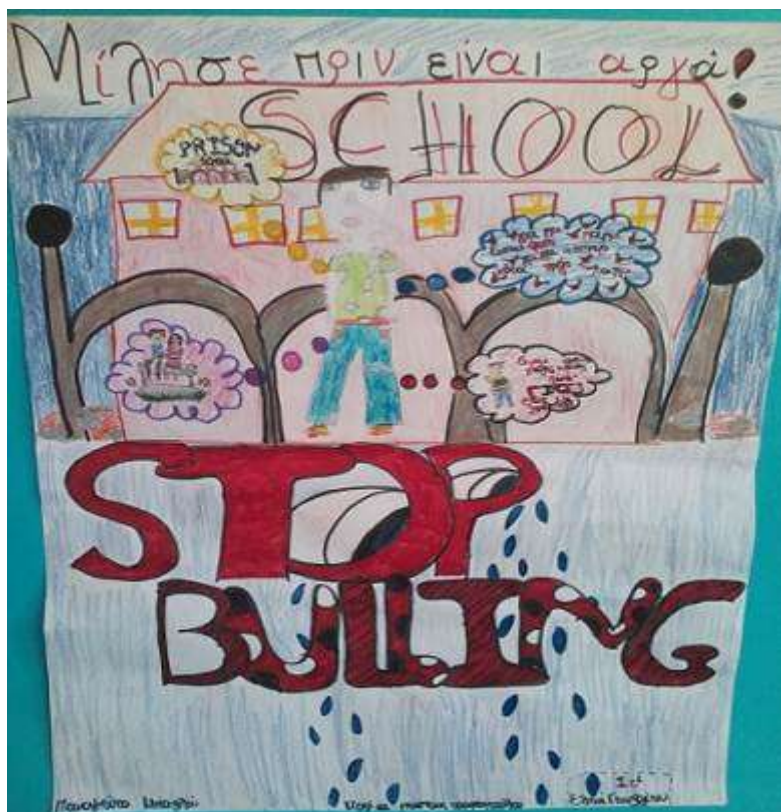
επικοινωνίας και όχι να αποτελεί εμπόδιο στη σχέση μας.

Κάποιοι μαθητές που δεν έλαβαν μέρος στο θεατρικό ζωγράρισαν αφίσες εναντίον της βίας:

Εργασίες των μαθητών με θέμα τη σχολική βία

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 1

Χρησιμοποιήστε ένα πρόγραμμα καταγισμού ιδεών (όπως το inspiration) και φτιάξτε ένα ιδεόγραμμα με τα δομικά στοιχεία του αφηγηματικού κειμένου.

Ανοίξτε το πρόγραμμα inspiration που βρίσκεται στην επιφάνεια εργασίας.

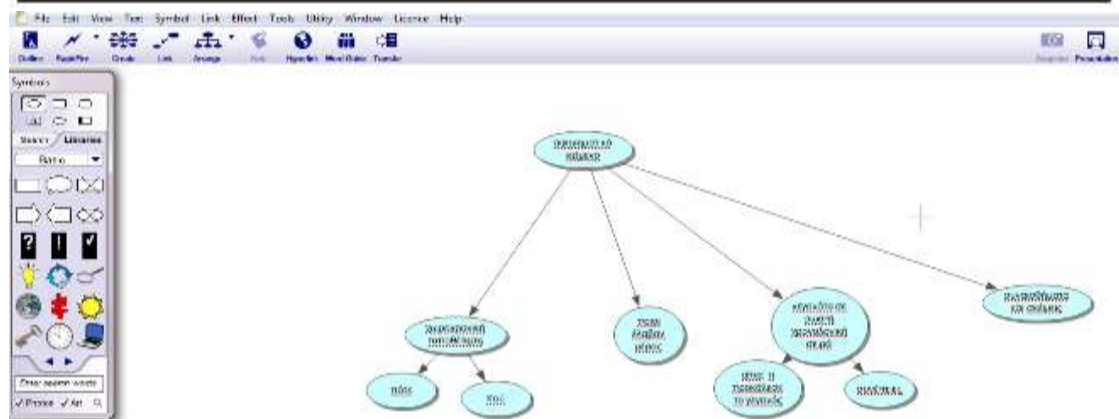
Επιλέξτε diagram

Στη συνέχεια φτιάξτε ένα ιδεόγραμμα καλύπτοντας τα ακόλουθα θεματικά πεδία:

Πότε, πού, τι, ποιοι έλαβαν μέρος, σειρά των γεγονότων, αιτία, συνέπειες, συναισθήματα, σκέψεις

Κάθε φορά που θέλετε να προσθέσετε μια καινούρια ιδέα επιλέγετε create από τις επιλογές που υπάρχουν στην πάνω μπάρα. Το ιδεόγραμμά σας μπορεί να έχει την παρακάτω μορφή:

Φύλλο εργασίας 2

Απαντήστε τις παρακάτω ερωτήσεις που έχουν σχέση με το κείμενο: «Η Αστραδενή στο νέο της σχολείο»

1. Σε τι χρόνους βρίσκονται τα ρήματα; Τι παρατηρείτε;
2. Σε τι πρόσωπο είναι τα ρήματα; Τι παρατηρείτε;
3. Υπάρχει διάλογος ή περιγραφή μέσα στο κείμενο;
4. Με ποια σειρά έγιναν τα γεγονότα; Με αυτή που έγιναν στην πραγματικότητα ή αλλιώς;

Φτιάξτε τώρα ένα άλλο ιδεόγραμμα με τις πληροφορίες που συλλέξατε από τις ερωτήσεις που προηγήθηκαν. Ακολουθήστε την ίδια διαδικασία με την κατασκευή του ιδεογράμματος του φύλλου εργασίας 1.

Φύλλο εργασίας 4

Να καταγράψετε τα συναισθήματα που βιώνει η Αστραδενή και στη συνέχεια να προσπαθήσετε να σκεφτείτε και να γράψετε στις προτάσεις που ακολουθούν όσα περισσότερα συναισθήματα μπορείτε:

Πώς θα αισθανόσασταν ...

- Αν χάνατε το αγαπημένο σας παιχνίδι;.....
.....
.....
- Αν γράφατε άριστα σε ένα διαγώνισμα στα Μαθηματικά;.....
.....
.....
- Αν μαθαίνατε ότι τραυματίστηκε ο καλύτερός σας φίλος με το ποδήλατο;.....
.....
.....
- Αν αναγκαζόσασταν να αλλάξετε σχολείο;.....
.....
.....

➤ Αν οι συμμαθητές σας στο σχολείο δεν σας έκαναν

παρέα;.....

.....

.....

.....

Φύλλο εργασίας 5

Ομάδα 1

Διαβάστε την παρακάτω ιστορία και βρείτε ποιο συναίσθημα εκφράζει ο ήρωας μέσα από την αντίδρασή του.

Στο διάλειμμα τα παιδιά μαζεύτηκαν να παίξουν ποδόσφαιρο. Τότε ξέσπασε καυγάς. Ο Γιάννης της τρίτης τάξης προσπαθούσε με κλωτσιές να βγάλει τους υπόλοιπους παίκτες εκτός μάχης, για να βάλει γκολ. Ο Μιχάλης, μην αντέχοντας να βλέπει την άδικη συμπεριφορά του Γιάννη, όρμησε κατά πάνω του και του έδωσε μια δυνατή γροθιά στη μύτη.

Ποιο ήταν
όταν είδε
τους

το συναίσθημα του Μιχάλη
τον Γιάννη να παραβιάζει
κανόνες του παιχνιδιού;

.....

.....

.....

.....

.....

- Πώς κρίνετε την αντίδρασή του;

.....

.....

.....

.....

.....

- Γράψτε με ποιο διαφορετικό τρόπο θα μπορούσε ο Μιχάλης να εκφράσει τον θυμό του.

- Ποια νομίζετε ότι θα ήταν η αντίδραση του Γιάννη, αν ο Μιχάλης εξέφραζε διαφορετικά τον θυμό του;

2^η ομάδα:

Διαβάστε την παρακάτω ιστορία και βρείτε ποιο συναίσθημα εκφράζει ο ήρωας μέσα από την αντίδρασή του.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Εδώ και μερικές ημέρες η Έλσα δε θέλει να πάει σχολείο. Σηκώνεται με δυσκολία το πρωί και όταν η μαμά της την ρωτάει τι της συμβαίνει, εκείνη σκύβει το κεφάλι και δε θέλει να απαντήσει. Στην πραγματικότητα η Έλσα δε θέλει να πάει στο σχολείο, επειδή τα παιδιά την κοροϊδεύουν. Το ποτήρι ξεχείλισε όταν έγιναν εκλογές στην τάξη και η Έλσα αποφάσισε να βάλει υποψηφιότητα. Όλη η τάξη συνεννοήθηκε να γελάσει σε βάρος της και τα παιδιά της υποσχέθηκαν ότι θα την ψηφίσουν. Έφτιαξαν μάλιστα και μια μεγάλη αφίσα όπου ενίσχυναν τη συμμετοχή της στις μαθητικές εκλογές. Τα αποτελέσματα ήταν απογοητευτικά για

“Τα παιδιά παίζει...”

- Ποια συναισθήματα βιώνει η Έλσα μετά τα αποτελέσματα των εκλογών;

- Με ποιον τρόπο εκδηλώνει τα συναισθήματά της;

- Κατά τη γνώμη σας βοηθά αυτή η συμπεριφορά την Έλσα να νιώσει καλύτερα;

- Με ποιο διαφορετικό τρόπο θα μπορούσε η Έλσα να εκφράσει τα συναισθήματά της;

3^η ομάδα

Διαβάστε την παρακάτω ιστορία και βρείτε ποιο συναίσθημα εκφράζει ο ήρωας μέσα από την αντίδρασή του.

Ο Κωνσταντίνος παίζει με τον Γιώργο με ένα μπαλάκι την ώρα του διαλείμματος. Σε κάποια στιγμή ο Κωνσταντίνος αστοχεί και χτυπάει με το μπαλάκι το βάζο πάνω στην έδρα. Ο Πάνος κατευθύνθηκε προς την έδρα και είπε στον Κωνσταντίνο: «Κοίτα τι έκανες!» Τη στιγμή εκείνη άνοιξε η πόρτα και μπήκε μέσα η δασκάλα. Βλέποντας τον Πάνο κοντά στην έδρα πίστεψε ότι εκείνος έκανε τη ζημιά και αφού τον μάλωσε του είπε να πάει στον διευθυντή. Ο Πάνος δεν ήξερε πώς να αντιδράσει. Παρόλα αυτά έριξε ένα βλέμμα

- Πώς νομίζετε ότι νιώθει ο Πάνος για αυτό που έγινε;

- Εξέφρασε ο Πάνος τα συναισθήματά του για το συμβάν;

- Πώς νομίζετε ότι αισθάνεται ο Κωνσταντίνος γι' αυτό που έγινε;

- Τι διαφορετικό θα μπορούσε να είχε κάνει;

- Πόσο διαφορετικά θα μπορούσε να είχε αντιδράσει η δασκάλα στο θέαμα του σπασμένου βάζου;

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το 5^ο δώρο θα μπορούσε να επεκταθεί και στη δημιουργία ενός θεατρικού έργου με θέμα τη σχολική βία. Οι μαθητές μπορούν να ετοιμάσουν τα σκηνικά με διάφορα προγράμματα δημιουργίας αφισών, να φτιάξουν τους διαλόγους, έναν αφηγητή που θα μιλάει για τα συναισθήματα που βιώνουν οι ήρωες και τα ερωτηματικά που τους ταλανίζουν κάθε φορά. Τέλος, επιλέγουν και την κατάλληλη μουσική.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το θέμα του σεναρίου άγγιξε τους μαθητές και τους έκανε να σκεφτούν και να καταλάβουν πολλά πράγματα. Ενεργοποιήθηκαν ακόμη και οι πιο αδιάφοροι και φάνηκε να τους άρεσε ιδιαίτερα όταν δραματοποιούσαν τα δικά τους «σενάρια». Τέλος, το σενάριο επεκτάθηκε με τη δημιουργία αφισών από ένα μέρος μαθητών.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κόμης, Β. 2004. *Εισαγωγή στις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών*. Αθήνα: Εκδ. Νέων Τεχνολογιών.

Κουτσογιάννης, Δ. 2011α. Σενάρια: δομή και αξιολόγηση εκπαιδευτικών σεναρίων. Στο *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και την εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη*. Επιμορφωτικό Υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα ΠΑΚΕ. Α΄ έκδοση, 360-404. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ.

Κουτσογιάννης, Δ. 2011β. ΤΠΕ και γραμματισμός. Στο *Επιμόρφωση εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση και την εφαρμογή των ΤΠΕ στη διδακτική πράξη*. Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης 3, 32-71. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ.

Τάσος, Α. Μικρόπουλος & Ι. Μπέλλου. 2010. *Σενάρια διδασκαλίας με υπολογιστή*. Αθήνα: Κλειδάριθμος

Χατζηχρήστου, Χ.- Γ. 2011. Εκπαιδευτικό Υλικό ΙΙ Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, Τετράδιο Δραστηριοτήτων για Μαθητές Δημοτικού. Αθήνα: Τυπωθύτω

Άντερσον, Μπ. [1991] 1997. *Φαντασιακές κοινότητες*, μτφρ. Π. Χαντζαρούλα. Αθήνα: Νεφέλη.

Αποστολίδου, Β. & Ε. Χοντολίδου. (Επιμ.). 2002. *Λογοτεχνία και εκπαίδευση*. Αθήνα: Τυπωθύτω – Γιώργος Δαρδανός.

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας. http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html [15.11.2010].

Kress, G. & T. Van Leeuwen. 2001. *Multimodal Discourse*. Λονδίνο: Arnold.

Kress, G. 2000. Σχεδιασμός του γλωσσικού προγράμματος σπουδών με βάση το μέλλον. *Γλωσσικός Υπολογιστής* 2, 111-124.